

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto VII. - Štev. 24

Gorica - 16. junija 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Kaj je delal Molotov v Parizu?

Sovjetska diplomacija je zadnje čase nenavadno živahna in razgibana. Skoro ne mine dan, da ne bi pripravila kakšnega presenečenja zahodnim državam, ki morajo dobesedno capljati za sovjetskimi diplomati in nimajo niti dovolj sape, da bi s svojimi potezami odgovarjale na dobro preračunane sovjetske poteze. Med take poteze spada tudi kratek postanek sovjetskega zunanjega ministra Molotova v Parizu med njegovim potovanjem v San Francisco na slovesno zasedanje Združenih narodov ob deseti obletnici njihove ustanovitve.

Kaj je delal Molotov v Parizu? Zakaj se je hotel pogovarjati s francoskimi državniki? Sovjeti že precej časa na tihem snubijo Francoze, da bi jih odrgali od atlantske skupnosti, katero bi radi za vsako ceno razmajali. V igri s Francozi igrajo na dve karti. Prva je francoska veličina. Francija bi še vedno rada bila odlična svetovna veselica, kar dejansko že deset let ni več. Druga pa je stara francoska bojazan pred Nemci. In Molotov je prijel Francoze prav s teh dveh plati. Naslikal jim je, kako imenitno vlogo bi Francija lahko igrala kot veselica, ako bi bila neodvisna, to je, ako bi odpadla od Amerikancev in Angležev. Dalje jim je prigovarjal, naj podprejo sovjetsko politiko, da mora Nemčija postati nevtralna in neodvisna, kajti potem se jim nikdar več ne bo treba bati Nemcev. Privatno je celo povabil francoskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra, naj prideta na obisk v Moskvo, kjer se bodo lahko kaj več pogovorili o tej zadevi.

Gotovo je to lepa vaba, ki bi marsikatero Francoza lahko premamila. Kdor pa vso stvar globlje pozna, dobro ve, da ima sovjetska diplomacija en sam cilj, katerega ji je postavil Lenin: pripravljati zmago brezbožne komunistične revolucije po vsem svetu. Ta cilj je in ostane. Sredstva za njegovo doseg pa se lahko menjajo. Lahko so ostra, lahko pa tudi sladka kot med, kakor pač kaže. Danes Sovjetom kaže, da so sladki kot med. Zahod je premočen, da bi ga lahko strli s silo, zato ga morajo pač varati s sladko zvijačo. In verjetno tudi oni sami potrebujejo vsaj deset let miru, da se gospodarsko utrdijo ter dobro prebavijo vse države, ki so jih po drugi svetovni vojni zasedli.

S tega stališča moramo gledati na celotno sedanjost sovjetsko politiko. Gotovo so ti nameni znani tudi odgovornim francoskim krogom, ki jih zato sovjetske zapeljive vabe ne bodo premamile. To bi lahko sklepali tudi po besedah francoskega zunanjega ministra Pinaya, ki jih je spregovoril po obisku Molotova v Parizu. Pinay je dejal, da so pogajanja med zahodnimi državami in Sovjeti potrebna ter koristna, toda le pod določenimi pogoji. Ti pogoji pa so trije. Prvič: Zahod mora biti enoten; njegova varnost temelji le na trdni skupni obrambni organizaciji zahodnih držav. Drugič: Nemčija ne more in ne sme nikdar biti nevtralna. In tretjič: Francija ne bi mogla nikdar pristopiti k nikakemu ustroju, pri katerem bi ne bilo Združenih držav. Če bo Francija vztrajala pri tej politiki, bo Molotov s svojimi načrti propadel.

KANAL OB SOČI. — TO JE ENA NAJSTARODAVNEJŠIH VASI NA PRIMORSKEM. SEDAJ JE SEDEŽ VELIKE NOVE OBČINE, KI SEGA OD ROČINJA DO PLAVI.

Po enem letu nova smrt in novo rojstvo v titovskih vrstah

Lansko leto dne 2. maja so se zbrali delegati tedanje Demokratske fronte Slovencev na »zgodovinsko pomenljivem kongresu« v dvorani »Pri zlatem pajku« v Gorici ter v navzočnosti odličnih gostov s Tržaškega in s Koroškega ustanovili »Socialistično fronto Slovencev« namesto dotedanje Demokratske fronte. Predno so ustanovili novo fronto, so več mesecev hodili okrog po deželi razni govorniki in pripravljali ljudstvo na ta veliki dogodek. Ob tisti priliki smo zapisali, da bo nova organizacija samo stara kača v novi koži, ter smo ji napovedali, da dolgo ne bo ostala v njej. Da bo življenje nove organizacije tako kratko, potem ko so jo s tolikim hrupom pripravljali, vendar nismo mislili. Eno leto je dočakalo novo dete, sad nezakonake ljubezni med DFS in USI (Dem. fronto Slov. in Unione socialisti ital.), in že so mu zapisali smrt isti ljudje, ki so ga tako slovesno spremljali h krstni slavi. Seveda so tudi takoj pohiteli z novim rojstvom. In sicer z dvojčki: Namesto pokopane SFS so ustanovili »Slovensko kulturno in gospodarsko zvezo, ki naj poveže v svoj krog slovenske kulturne, gospodarske in druge ustanove ter društva na Goriskem, v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini ter skrbi za kulturno in gospodarsko enakopravnost slovenskega ljudstva v Italiji.« Drugi dvojček se pa ni še rodil. Tudi nihče ne ve, kdaj bo zagledal luč sveta. Tov. Nanut Viljem, ki je bil kot običajno za babico pri rojstvu novega deteta, ni znal povedati kdaj se bo rodilo drugo dete. Povedal je samo to, da bo pričakovano dete moralo skrbeti za politiko ter »stopiti v borbo z rano ob rami z italijanskimi socialističnimi silami za doseganje premnogih človeških ciljev, ki nam jih skušajo oblastniki odrekati in katerih del je tudi pravična rešitev našega nacionalnega vprašanja.«

Ta novi veliki zgodovinski dogodek se je zgodil v nedeljo 5. junija v dvorani »Pri zlatem pajku«, v navzočnosti številnih delegatov raznih kulturnih društev in gospodarskih ustanov, zastopnikov iz Trsta in s Koroškega ter iz Benečije. Tako pravi poročilo. Koroške titovec je zastopal dr. Mirko Zwitter, tržaške pa dr. Angel Kukanja. Iz Benečije je prišel tov. Izidor Predan. Glavno besedo je tudi pri letošnjem krstnem slavlju imel tov. Viljem Nanut. Ta je prisotnim pojasnil, zakaj mora umreti lani rojeno dete in zakaj je potrebno, da »kupi« dve drugi. Delegati so mu seveda ploskali in soglasno sprejeli, kar je bilo že vnaprej sklenjeno in diktirano iz Ljubljane. Izvolili so še odbor, kateremu na čelo so postavili dr. Lamberta Mermoljo kot predsednika, za pomočnika so mu dali Viljema Nanuta kot prvega podpredsednika, Bogomila Pavlina kot drugega podpredsednika, Milana Černeta kot tajnika, Alojzija Komjanca kot blagajnika. V odboru so še nekateri drugi bolj ali manj znani naši titovci iz mesta in z dežele. Ti so torej, ki naj po pravilih vodijo Slov. kult. gospod. zvezo v Gorici za tri leta. Bo živelo novo dete toliko časa? To ni važno.

Iz povedanega pa je razvidno naslednje: 1. Tudi v Italiji so titovci izvršili preobrazbo svoje politike, kakor so jo izvršili

že prej na Koroškem in Tržaškem: ukinili so lastno politično organizacijo z namenom, da se priključijo z dušo in telesom kakšni ital. organizaciji. Kateri? Se sami ne vedo. O tem na kongresu niso razpravljali, čeprav bi bilo to za vsakogar temeljno vprašanje. Kdo bo sprejel goriske titovce? Kominformisti? Cuccchi in Magnani? Nenejni socialisti? Bomo videli.

2. Za lastne narodne in gospodarske potrebe so ustanovili Slov. kulturno gospodarsko zvezo podobno kot v Trstu lani.

Kaj naj rečemo k temu? Znano je, da je komunistična politika narejena iz samih nasprotij, kakor zahteva njihov nauk o zgodovinski dialektiki. Vendar se čudno zdi, s kako lahkoto so se odpovedali lastni politični organizaciji. Narodna manjšina bi tega nikoli ne smela storiti. Saj vemo, da bomo imeli le toliko pravic, kolikor si jih bomo sami z lastnim prizadevanjem priborili. Zakaj so titovci to storili? »Demokracija« izraža sum, da obstaja kak mednarodni dogovor od strani Tita, v moči katerega bi jezikovne manjšine ne imele pravice do politične samostojnosti. Vsekakor smo prepričani, da pravi Slovenci ne bodo sledili titovcem na njih poti političnega samomora, ki mora postati prej ali slej tudi narodni samomor.

Tito in ameriška pomoč

V ameriških krogih se nadaljuje polemika, ali naj Združene države še gospodarsko in vojaško podpirajo Titovo Jugoslavijo, ko je Tito med beograjskimi razgovori s sovjetskimi politikami obljubil, da bo v celoti podpiral sovjetsko zunanjo politiko, ki je seveda odločno protiameriški. Zato se polemika nadaljuje v ameriški javnosti še potem, ko so odgovorni predstavniki že izjavili, da bodo Jugoslavijo kljub temu še dalje podpirali. Svoj sklep opirajo na trditev, da je Tito le ohranil svojo neodvisnost in ni pristopil na primer k varšavski pogodbi. To je lahko storil le, ker se lahko zanele na brezpogojno ameriško pomoč. Če bi mu Amerika zdaj pomoč ukinila, bi trpelo jugoslovansko ljudstvo, ki po veliki večini ni komunistično. Titov položaj pa bi se poslabšal in bi končno moral Sovjete prositi za pomoč. To stališče ameriške vlade je pravilno seveda le, če Tito in Sovjeti niso sklenili nič drugega kot tisto, kar so povedali v uradni izjavi. Če pa so na Brionih sklenili kaj več in če imajo tajne dogovore — kar je med komunističnimi brati več kot verjetno — se ameriški politiki spet motijo. Sami pravijo, da je pomoč, ki jo dajejo Titu, »preračunano tveganje«, kar pomeni: če bo dosegla svoj namen, prav; če ne, pa tudi ne bo nič hudega, se nam je pač tveganje ponesrečilo. Ameriška javnost po časopisju tudi to stališče precej ostro zavrača, češ da vlada nima nobenega jamstva, da se Tito spet ne bo vrnil v sovjetski tabor.

CERKVE

Ker je za nami binkoštni praznik — spominski dan na začetek delovanja svete Cerkve —, bo dobro, da se spomnimo Cerkve, te naše matere, katere otroci smo.

Jezus Kristus, edino upanje človeštva, je ustanovil Cerkve, zato da bi bili po njej in v njej vsi deležni odrešenja. Kristusova Cerkve je torej edinozveličavna in zunaj nje ni zveličanja. Če hoče kdo doseči svoj življenjski cilj, ga bo dosegel edino le po Cerkvi, ker edinole v Cerkvi in po Cerkvi nadaljuje Kristus zveličavno delo odrešenja.

S svojim zasluženjem na križu je Kristus odprl zakladnice božje milosti, za zakladničarko pa je postavil svojo Cerkve — rimsko katoliško Cerkve. Nihče torej ne bo zveličan (ne bo dosegel življenjskega cilja), če ni ud Kristusove Cerkve, ki jo oživlja in vodi Sveti Duh.

Mnogim to ne gre v glavo. Radi bi hodili izven Cerkve; izven Cerkve si iskali sami poti. A ne gre tako. Bog nas je ustvaril zase in tudi jasno določil, katere poti se moramo držati, če ga hočemo doseči.

Bodimo veseli, da nam je pot jasno začrtana in da nam ni treba tavati v temi. Bodimo pa obenem veseli in ponosni, da smo po svetem krstu postali udje te Cerkve in da moremo ostati njeni dobri udje.

Prav tega ponosa manjka pri mnogih katoličanih in prav ti so krivi, da Cerkve ni vsem odrešilna Cerkve. Prav slabi katoličani so krivi, da so po svetu še tako neznani studenci življenja, da je človeštvo včasih tako malobrižno za Cerkve.

Ko bi imeli mnogi, ki se imenujejo katoličane, le količjak one ljubezni, ki je plamtela v Jezusovem Srcu, bi objemala katoliška edinost mnogo več katoličanov kakor sedaj. Če je Kristus tako ljubil vse ter je neprestano učil, da so vsi bratje, bratje vsi narodi, se zdi, da je najmanj, kar more zahtevati od nas, praktično, dejansko bratroljubje in človekoljubje.

Praktično pa bomo ljubili le tedaj, kadar pomagamo bratom do njih cilja. In če je prvo, kar nam je potrebno, življenje, in je v Cerkvi vir življenja, bi morali kazati bratom edinozveličavno Cerkve.

Vsak bi moral biti po svoje apostol!

Argentinski katoličani protestirajo

Kljub temu da so argentinske oblasti na dolgo in široko objavljale v svet prepoved procesije sv. Rešnjega Telesa, se je zbralo pred stolnico v Buenos Airesu ogromno vernikov, da bi prisostvovali slovesnostim, ki so se imele vršiti v stolnici. A le majhen del vernikov je lahko sprejela stolnica, ostali so pred cerkvijo začeli peti nabožne pesmi, med katerimi so se čuli vzkliki: »Hočemo procesijo!« Po končanih slovesnostih v stolnici so se vsi verniki podali v povorki do Parlamenta, kjer so na nek steber dvignili poleg argentinske tudi papeško zastavo z vzkliki: »Živel Kristus Kralj, živel katoliška Argentina!« Še dolgo v noč so argentinski katoličani vzklicali po mestu in zahtevali pravico, da lahko nemotoma izpolnjujejo svoje verske dolžnosti. Policija tokrat ni dobila povelja, da bi intervenirala, kar so nekateri Peronovi pristaši obsojali, še posebno ko so manifestanti odstranili s parlamentarne palače dve plošči postavljeni na čast Evi Peronovi. Bajce, da so tudi pred jugoslovansko poslatništvo postavili bombo, ki pa ni eksplodirala. — Policija je nekaj sto demonstrantov aretirala.

Nemški kancler Adenauer pojde v Moskvo

Kakor je znano, je sovjetska vlada uradno povabila zahodnonemškega kanclerja Adenauerja, naj pride na obisk v Moskvo, da bi se dogovorili o vzpostavitvi rednih diplomatskih, gospodarskih in kulturnih odnosov med Sovjetsko zvezo in Zahodno Nemčijo, kakor tudi o drugih vprašanjih, ki iz te obnovitve izhajajo. Nemška vlada je to vabilo sprejela. Kancler Adenauer pojde v Moskvo, a le po ovinku preko Washingtona.

O tem vprašanju moramo nekaj spregovoriti, saj je Nemčija danes največje nerešeno evropsko vprašanje. Sovjeti doslej zahodnonemške vlade niso priznavali. Kanclerja Adenauerja so napadali kot »največjega ameriškega imperialističnega agenta«. No, kar čez noč je postal Adenauer vsega spoštovanja vreden gospod, ki zasluži, da ga Moskva sprejme kot svojega dragega gosta.

Marsikdo se bo še spomnil, kako so vsi komunisti in njihovi prijatelji rohnili proti pariškemu sporazumu o ponovni oborožitvi Nemčije, češ, če se bo to zgodilo, je pomirjenje med Vzhodom in Zahodom nemogoče. Sovjetska zveza se bo zaprla vase in kovala maščevalne načrte, mir bo v veliki nevarnosti. Adenauer jim je odgovarjal, da se to ne bo zgodilo. Ko bodo Sovjeti videli, da je Zahod enoten in močan, jim ne bo ostalo drugo kot pogajanje. In Adenauer je imel prav. Sovjeti hočejo zdaj priznati Zahodno Nemčijo in njeno vladno. Seveda imajo pri tem svoje namene. Predvsem spravljajo Adenauerja v pre-

cejšnjo zadrego. Nemškemu ljudstvu sovjetska propaganda prišepetava, naj pomisli, kaj vse so dosegli Avstriji, ki so ubogali sovjetske diplomate. Tudi Nemci bi lahko dosegli zedinjenje in odhod tujega vojaštva, če bi bili njihovi voditelji pametni. Ni jim treba drugega kot iti v Moskvo in se o vsem domeniti. Tudi Poljakom lahko odšepetajo nekaj ozemlja in ga vrnejo Nemčiji, če obljubijo, da bodo nevtralni, to je, če izstopijo iz Atlantske zveze ter Zahodnoevropske zveze. Lahko bodo delali krasne kupčije z vzhodnimi državami in prosti bodo vojaške službe.

Za koga bi ne bile te obljube vabljive? Res bi bile sijajne, ako bi prihajale iz dobre volje in čistega srca. Toda, če Nemčija to sprejme, razpade skoro vsa zahodna obrambna organizacija in Evropa bi prej ali slej postala plen sovjetskih armad. Njena usoda, z njo pa tudi usoda svetovnega mira je zdaj torej v rokah osemdesetletnega moža, nemškega kanclerja Adenauerja. On je sovjetsko vabilo sprejel, vendar pa zahodnonemški vladni krogi izjavljajo, da ne bodo izdali Zahoda, da bodo ostali zvesti vsem pogodbam, ki jih je bonnska vlada sklenila z zahodnimi državami. Vsi Nemci si iz srca želijo zedinjenje, a ne za vsako ceno, zlasti ne za ceno ločitve od Zahoda. Od Zahoda pa pričakujejo, da jih bo podpiral v prizadevanju za zedinjenje, ako bi mu Sovjeti nasprotovali. Za zdaj se torej ni treba bati, da bi Sovjeti Nemce premamili. Niso pa še razkrili vseh svojih kart. Zato nam bo dočnost zlasti v pogledu Nemčije zakriva še mnogo neznank.

NAŠ TEDEN V CERKVI

19. junija, 3. pobinkošna nedelja: Cerva-
zija in Protazija.
20. junija, ponedeljek: Silberij.
21. junija, torek: Alojzij.
22. junija, sredo: Pavlin.
23. junija, četrtek: Edeltruda.
24. junija, petek: Janez Krstnik.
25. junija, sobota: Viljem.

SV. JANEZ KRSTNIK je najpomembnejši svetnik tega tedna. O njem je Jezus sam rekel, da je največji, kar se jih je rodilo. S čim si je zaslužil Janez Krstnik tako visoko pohvalo? — Bil je Jezusov predhodnik, pripravljalec ljudi na prihod Odkupitelja. Živel je tako spokočno, da je vzbujal splošno pozornost. Njegova beseda je bila močnejša, klical je ljudi k pokori.

IZ SVETEGA EVANGELIJA

Eisti čas so se približevali Jezusu cestinarji in grešniki, da bi ga poslušali. Parizeji in pismouki so godrnjali: »Ta grešnike sprejema in je z njimi.« — Povedal jim je pa to priliko: »Kdo izmed vas, ki ima sto ovac in eno izmed njih izgubi, ne pusti devet in devetdeset v puščavi in ne gre za izgubljenega, dokler je ne najde? In ko jo najde, si jo zadenje vesel na rame; in ko pride domov, skliče prijatelje in sosede in jim pravi: 'Veselil se z menoj, zakaj našel sem svojo ovco, ki je bila izgubljena.' Povem vam, da bo tako v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore. Ali katera žena, ki ima deset drahem, če izgubi eno drahmo, ne prižge svetilke in ne pomete hiše in skrbno ne išče, dokler je ne najde? In ko jo najde, skliče prijatelje in sosede in pravi: 'Veselil se z menoj, zakaj našla sem drahmo, ki sem jo bila izgubila.' Tako bo, povem vam, veselje med božjimi angeli nad enim grešnikom, ki se spokori.«

Gospodova beseda o velikem veselju v nebesih nad enim grešnikom, ki se spokori, razodeva veliko božjo ljubezen, usmiljenje in potrpežljivost, ki vedno grešnika išče, vabi in rešuje. To potrpežljivo ljubezen je Kristus svoji Cerkvi zmeraj naklanjal.

V sedemnajstem stoletju, za časa janzenistične zmote, je hladna strogost in nerazumevanje božje ljubezni že tako nevarno narasla v cerkvenem življenju, da se je božja ljubezen hotela po sv. Marjeti M. Alacogue odkriti svetu v vse bolj ginljivi obliki. Božje Srce Jezusovo je tedaj pokazalo na bogate zaklade, namenjene tistim, ki se mu posvetijo in ki mu bodo dajali zadoščenje za prezir in žalitve, ki jih mora trpeti. Ta migljaj je sv. Cerkev razumela; vedno bolj se je širilo čiščenje presvetega Sreca, ustanovil se je praznik in vpeljale so se razne druge oblike čiščenja presv. Sreca Jezusovega. Najodličnejši način tega čiščenja je v posvetitvi božjemu Srcu in v zadoščenju za žalitve. Papež Pij XI. je v svoji okrožnici o presv. Srcu l. 1928 učil: 1. v spravo za krivice proti Bogu je potrebno zadoščenje; 2. poleg posvetitve je pobožna vaja zadoščenja najodličnejša oblika čiščenja Sreca Jezusovega; 3. zaradi velike pokvarjenosti naše dobe, ki ogroža od zunaj in od znotraj božje kraljestvo na zemlji, je zadoščenje nujno potrebno.

Praznik Sreca Jezusovega je namenjen prav takemu zadoščenju. Omenjena okrožnica o presv. Srcu uči dalje, s čim naj zadoščujemo in zakaj. Zadoščevati moramo z molitvijo (Apostolstvo molitve), s prostovoljnimi spokornimi deli, s potrpežljivim prenašanjem vsakršnih nadlog, z življenjem v duhu spokornosti.

Da bomo vedeli, za kaj naj zadoščujemo, našteva sv. oče razne velike pregrehe, izhajajoče od zunanjih sovražnikov vere in od notranje pokvarjenosti krščanske družbe. Med mnogimi narodi preganjajo vernike in sv. Cerkve, brezobzirno je teptana božja in človeška pravica; hiše božje se rušijo ali zapirajo, neusmiljeno se ravna z Bogu posvečenimi osebami; mladina se trga od

bičal ljudske pregrehe. Mnogi so sumili, da je morda on pričakovani odrešenik. Janez ni poznal častihlepa in je odločno zavrnil čast; ki mu ni šla. »Sredi med nami stoji, katerega vi ne poznate in jaz nisem vreden, da bi odrezal jermen od njegovega obutala!« Ko je Jezus začel javno učiti, je Janez nagovorjal svoje učence, naj se pridružijo Jezusu: »On mora rasti, jaz pa se manjšati!« — Jezusovo pohvalo si je Janez Krstnik zaslužil z zvestim izpolnjevanjem naloge, ki mu jo je Bog odkazal.

Janez Krstnik je pri ljudeh zelo ljubljene svetnik. Ob njegovem imenu je nastalo polno vremenskih pregovorov, morja zato, ker se na njegov god začne krajati dan.

staršev in Cerkve, da se tem lažje pripravi do odpada od Kristusa in vere, do sovraštva in zaničevanja vsega, kar je sveto, do hudodelstva in navedenih pokvarjenosti. Vznemirja in preganja se krščansko ljudstvo in se pritisla nanj za odpad od Boga ali grozi s smrtjo. V krščanski

Iz življenja Cerkve

ROMANJE FRANCOSKIH VISOKOSOLCEV

Sredi maja je nad 15.000 francoskih visokosolcev potomalo v mesto Chartres, kjer je ena najlepših gotičnih cerkev na svetu in najstarejša božja pot v Franciji. Pri zborovanju je daroval slovesno mašo apostolski nuncij msgr. Marella.

ZANIMIVA ANKETA

Misijonarji v mestu Jokohama na Japonskem so izvedli anketo med nedavno izpreobraženimi Japonci. Vprašali so jih, kaj je vplivalo nanje, da so postali katoliki. Od skupnega števila 249 oseb jih je 154 odgovorilo, da so postali katoliki po navetu katoliškega prijatelja, 54, ker je nanje vplival katoliški tisk in kino. In samo 5 jih je izjavilo, da so postali katoliki zaradi neposrednega stika z misijonarjem. — Statistika je zanimiva v toliko, ker kaže, kako velik pomen ima družba.

PRAVA SVOBODA

Petega junija so v Nemčiji praznovali dan katoliške mladine. Povsod so prirejali slavnostna zborovanja z govori, ki so hoteli pokazati pravo svobodo človeka in napačno pojmovanje svobode.

PRAVOČASEN OPOMIN

Stirje škofje iz pokrajine Buenos Aires so predsednika Perona s posebnim pismom opozorili, da bo z odstranitvijo verouka iz šol odprl pot marksizmu. — Morda si Peron prav tega želi?

PAMETEN SKLEP

Na generalnem zasedanju Mednarodne zveze za varstvo javne morale v Koelnu so sprejeli predlog, naj bi države ustanovile poseben urad za pregled filmov. Urad bi odločal, ali so filmi primerni za mladino ali ne. Določili naj bi tudi posebne podpore za izdelavo vzgojnih filmov.

BLAGOSLOV KMETIJSKIH STROJEV

Na Bavarskem se vedno bolj množe prošnje za blagoslovitev kmetijskih strojev. Kmetje pritrjujejo na svoje stroje sliko svetega Nikolaja von Flüe, ki je zaščitnik kmečkega prebivalstva. Največ prošanj za blagoslov strojev je bilo l. in 19. maja, to je na delavski praznik in na vnebohod.

ZUPNIK MED KOLESARJI-DIRKACI

Kolesarska tekma v Španiji, kjer je zmagal Francoz Dotto, se je letos obogatila še za enega navdušenega športnika. Ni se sicer direktno udeležil tekme, a je kljub temu vzbudil veliko zanimanje med španskimi športniki. Bil je to španski duhovnik Xavier Eizaguirre, ki je v svojem avtomobilu zvesto sledil kolesarjem na vsem njihovem pohodu, vedno na razpolago tistim, ki so se hoteli spovedati in obhajati. Ob vsakem pristanku je za športnike daroval sv. mašo.

SPREOBRNIL SE JE ...

Tom Keep, član angleške komunistične partije in od leta 1945 do 1950 predsednik Zveze pristaniških delavcev. Komunistična stranka mu je podelila celo posebno nagrado za njegovo uspešno delo, zlasti za organiziranje pristaniških stavk. Karitativna delavnost katoličanov in katoliške Cerkve ga je pripeljala nazaj k veri.

družbi sami je mnogim krščanska vera docela tuja, ne poznajo njenih resnic ali pa so že okuženi z zmotnimi nauki, živijo brez vsake misli ali upanja v prihodnje življenje, živijo v temi in smrtni senca; brez ljubezni. Mnogi, četudi verni, ne poznajo nobene discipline v cerkvi, odtujeni takim ustanovam, ki so verskenu življenju podlaga, ki urejajo družinsko življenje in svetost zakona. Mnogim ni nič mar vzgoja otrok za Boga, prepuščajo jih pomehuženju in drže daleč od vpliva Cerkve, ki jih ne more vzgajati, pri mnogih propada srmežljivost v življenju, navadah in noši, posebno pri ženskah. Pri mnogih prevladuje nebrzdana želja po zgolj zemskih dobrinah, drzno nasprotovanje in nepriznavanje oblasti, prezir božje besede, vsled česar se njih vera polagoma omaja ali celo popolnoma zgubi. Mnogi poklicani, da druge vodijo, iz hojzljivosti ali nezvestobe zanemarjajo svoje dolžnosti ali prehajajo celo v tabor Kristusovih nasprotnikov.

Proti tolikemu zlu nastopiti vsaj z zadoščevanjem presv. Srcu, to bo di sveta in ljuba dolžnost vsakega njegovega častilca.

»POJDI IN PRODAJ, KAR IMAS ...«

Najbogatejši človek v Mehiki prodaja svoje premoženje in ga razdeljuje med dobrodelne ustanove. Ko bo to končal, bo vstopil v franciskanski red ter se pripravljaj na duhovništvo. — Torej dobesedno izvršuje Jezusovo naročilo bogatemu mladeniču: »Če hočeš biti popoln, pojdi in prodaj, kar imaš ter razdaj ubogim. Potem pa pridi in hodi za menoj!«

NOČNO ROMANJE

800 dijakov iz bonnske univerze je napravilo nočno romanje k Materi božji v Altenbergu.

ODLIČEN DELAVEC

Iz Kitajske je te dni prispel izgnani jezuitski pater Bascher, po rodu Francoz. Ušel je strašnem pokolju v letu 1946 in ostal kot edini misijonar na obširnem predelu King-su. Leto pozneje so ga zaprli, nato so mu dali kos zemlje v obdelavo kakor vsem še ostalim kitajskim redovnicam. Obdeloval je bombažna polja in to s tako spretnostjo, da si je leta 1954 zaslužil naslov »odlični delavec«. V prostem času je šival in zbiral okrog sebe še ostale kristjane, za katere je na skrivnem tudi maševal in jim delil sv. zakramente. 20. februarja je dobil povelje, naj v treh dneh zapusti deželo. »Zadnje dneve v Kiang-su« je izjavil pater Bascher, »sem preživel v pravem binkoštnem vzdušju. Na tisoče vernikov sem spovedal, obhajal, krstil in birnal ter poročil. Jaz sem bil njihov zadnji duhovnik, sedaj ne bo nikogar več, ki bi jim delil sv. zakramente.«

BRIGADIR-PUSCAVNIK. V Sant Alberico tisoč metrov visoko v apeninskih vrhovih ob izviru Tibere živi že čez leto dni bivši finančni brigadir, 35-letni Sieuro Quintino. Po osmih letih zveste službe se ji je odpovedal z izgovorom, da želi preživeti ostalo svoje življenje v molitvi in premišljevanju. A ne samo v molitvi in premišljevanju. Z izredno spretnostjo je obnovil starodavno božjepotno cerkev v Sant Alberico in sedaj skrbno pazi na vsako morebitno okvaro. Hribčevi navofohnega puscaavnika zelo cenijo, saj ga večkrat srečujejo poleti in v najhujšem snegu, ko bosonog hodi po dneve in dneve dolgih poteh.

KAJ PRAVI VATIKAN O TEKMAH PRVENSTVA V LEPOTI? Radio Vatikan je v svoji oddaji »serenae« objavil zanimivo poročilo debate med štirimi moralisti glede tekem prvenstva v lepoti. Trije so se izrekli proti, eden samo jih je zagovarjal kot sredstvo, v katerih pride do izraza lepota, ki jo je Bog ustvaril. Končni rezultati pa so pokazali negativno plat takih tekem, ki so jih obsodili kot posvete in za mnoga dekleta skrajno nevarne, ker jih mnogi potem izrabljajo v najpoddeljše namene.

DOBER NASVET. Dr. James J. Waring daje kadičnem naslednje nasvete, da kajenje ne škodi zdravju: 1. Ne kadi pred 21. letom. 2. Kadi cigarete in ne več kot pet na dan. 3. Ne vdihavaj dima in ga ne izdihavaj skozi nos. 4. Kadi samo po obedih. 5. Vsako leto opusti kajenje vsaj za en mesec. 6. Poskrbi za reden zdravniški pregled.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

IZ AMERIKE

»LIGA SLOV. KATOLISKIH AMERI. KANCEV« praznuje ta mesec v Jolietu (USA) desetletnico svojega obstoja. Ustanovila se je dne 24. junija 1945 z namenom, da pomaga najprej ameriškim Slovincem, pa tudi zamejskim Slovincem in beguncem. Ustanovil jo je č. p. Ambrožič s pomočjo drugih uglednih Slovencev, duhovnikov in laikov. Posebno so ga podpirali slovenski rojak Anton Grdina in urednik Ameriške domovine, sedaj že pokojni Jaka Debevec. Na zadnjem običnem zboru je Liga sklenila, da se organizacija spremeni v zgolj dobrodelno ustanovo v okviru NCWC, to je skupne katoliške organizacije vseh ameriških katoličanov pod vodstvom episkopata. Tako bo društvo priznano tudi od državnih oblasti in je v tem smislu izpremenilo nekatera pravila. Bil je izvoljen tudi novi odbor pod predsedstvom msgr. Omana. — Ligi želimo obilo uspešnega dela tudi v bodočih desetletjih.

IZ JUGOSLAVIJE

TAJNA KOMUNISTIČNA OKROŽNICA. Katholische Nachrichten Agentur poroča, da je dobila hrvatska komunistična stranka tajna navodila za boj proti Cerkvi. Dr. Vladimir Bakarič naroča naslednje: Stranka mora zmanjšati vpliv vere na družine in družbo. To je njena glavna naloga. Progresivna socialistična miselnost se ni prodrla v mase katoliških Hrvatov.

V okrožnici omenja nezdruzi in reakcionarni vpliv škofov in duhovnikov. Neodpustljivo je, da celo člani partije v oporoki zahtevajo cerkveni pogreb. Okrožnica javno trdi, da je Cerkev največja ovira na poti do komunizma. Zato je treba izkoreniniti versko miselnost iz srca mladine. »Časa je malo in moramo se boriti proti senici Stepinca« pravi Bakarič. »Namesto vere v Boga in neumrljivosti duše moramo postaviti vero v napredek in znanost!« — Bolj jasno ni mogel razkriti namenov komunistične partije!

IZ FRANCIJE

VELIKO ROMANJE SLOVENSKEGA IZSELJENCEV K BREZIJANSKI MATERI BOŽJI V HABSTERDICKU (MOSELLE - FRANCIIJA). Na binkoštni ponedeljek so se slovenski izseljenci iz vse vzhodne Francije v velikem številu zbrali pri brezijanski Materi božji v Habsterdicku. Zastopane so bile vse kolonije iz Moselle, trije avtobusi so pripeljali slovenske delavce iz Aumetza, Tuequegnieuxja, Giramonda, Knutanza, Al-legranza... S svojimi lastnimi vozili so prišli številni izseljenci iz Nancyja, Morhanza, da ne pozabimo teh iz St. Dizierja.

Letošnje romanje je znova pokazalo ljubezen in zvestobo naših izseljencev do Marije, pokazalo pa tudi, da se zavedajo, da nebesko Mater kličejo tudi »Zdravje bolnikov«; zato so pripeljali k Mariji svoje bolnike, pri čemer so tisti, ki imajo avto, pokazali mnogo požrtvovalnosti in krščanske ljubezni do trepih bratov, ki jim je življenje in dolgoletno delo v rudnikih naložilo težko breme.

Romarske pobožnosti so se začele ob pol enajstih dopoldne s slovesno sveto mašo, katero je daroval msgr. Valentin Zupančič iz Ličvina. Med sveto mašo je krasno prepeval slovenski cerkveni zbor »Slovske« iz Merlebacha, ki pod spretnim vodstvom g. dirigenta Sinkoveca vedno znova dokazuje požrtvovalnost naših delavcev iz Merlebacha in njihovo ljubezen do slovenske pesmi. Marsikomu, ki je morda po dolgih letih zopet slišal slovensko pesem, se je orosilo oko, ko so po polni cerkvi odmevale Marijine pesmi, ki so nas kar prestavile na to ali ono romarsko pot v domovini ali v domačo cerkev, kjer smo rastle...

Med sveto mašo je rektor iz Pariza gospod Nace Čretnik v svoji pridigi poudaril pomen prihoda Svetega Duha za prvo Cerkev in za nas. Med sveto mašo je lepo število rojakov pristopilo h Gospodovi mizi.

Prvi sv. maši je sledila druga, katero je daroval g. Nace Čretnik in med katero je vsa cerkev prepevala ljudske Marijine pesmi.

V opoldanskem odmoru so romarji seveda pokrbeli, da so se tudi telesno pokrepčali, pri čemer so tamošnji Slovenci pokazali, da gostoljubnost med nami tudi v tujini še ni mrtva.

Popoldanska pobožnost se je začela ob dveh s pridigo msgr. Zupančiča, ki je s svojo besedo, ki mu prihaja iz očetovskega dobrega srca, pokazal, zakaj se zatekamo k Mariji. Sledile so pete litanije, katere je ob asistenci gg. Čretnika in Zupančiča vodil župnik v Merlebachu msgr. Stanko Grims, ali kakor ga tamošnji Slovenci imenujejo: gospod Stanko. Nepozabni vtis je

zapustilo ljudsko petje med litanijami, katerega je vodil g. Sinkovec.

Po litaniji so bile molitve za bolnike, iste molitve, kot jih opravljajo za bolnike pri procesiji svetega Rešnjega Telesa v Lourdu; molitve je z enakim zaupanjem ponavljala vsa cerkev.

Nato je bila slovesna posvetitev brezmadnemu Srcu. Isto posvetitev so Slovenci v Parizu opravili 22. maja, v Ličvinu 28. maja, v Salauminesu 5. junija, v Bruayju pa 12. junija. Zato je bila v imenu vseh Slovencev v Franciji poslana posvetilna listina, ki so jo podpisali naši dušni pastirji, katero bo ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman dne 3. julija ob posvetitvi slovenskega naroda Marijinemu Srcu položil na oltar na ameriških Brezjah, v Lemontu v Združenih državah.

Z blagoslovom svetega Rešnjega Telesa se je končala romarska pobožnost, nakar so se romarji razšli s sklepom, da se drugo leto zopet zberejo pri Mariji.

Roke vseh, ki so se dvigale ob slovesu, so pričale, kako veseli smo bili snidenja in kako željno bomo pričakovali, da se zopet zberemo.

Slovenski izseljenec v Franciji

DROBNE NOVICE

PORABA LESA V ITALIJI. Italija porabi letno 6 milijonov kubičnih metrov lesa za kurjavo, 4 milijone kub. metrov za razna dela. Najbolj pride v poštev smreka, kostanj in bukev.

NAJBOLJ VROČE IN NAJBOLJ MRZLO MESTO. Najbolj vroči mesti v Italiji sta poleti Bolonja in Firenze, najmrzlejši pozimi po Milan in Benetke.

NAJVEČ ŽIVINE. Največ glav goveje živine na svetu šteje Indija in sicer 160 milijonov.

CUDNA PREPOVED. Najbolj čuden kazenski zakonik na svetu imajo na otoku Poutiac v bližini Bornea. Edini zločin, ki zasluži po tem zakoniku smrtno kazen, je oni, če kdo poskuša rešiti potapljačovo se žensko.

PROUCEVALCI OCEANOV so dognali, da živi pod vsakim km² morja 65 milijonov rib. Ker je morske površine 1372 milijonov kv. kilometrov, bi prišlo na vsakega zemeljskega prebivalca 37 milijonov rib.

NAJBOLJ RAZŠIRJENI JEZIKI. Kitajski jezik govori 450 milijonov ljudi, angleškega 250 milijonov, jezik Hindu 160 milj., ruskega 140 milj., španskega 110 milijonov, nemškega 100 milj., japonskega 80 milj., francoskega 75 milj., maledškega in jezik bengali vsak po 60 milj., italijanskega 55 milj., portugalskega 55 milj., arabskega 50 milijonov.

OTROK, KI NE ZNA SPATI. 14-mesečni Gualtiero Dapor iz Rovereta že trdno postavlja svoje prve korake in tudi že prve besede pobira za odraslimi. Ne zna pa še spati. Ne podnevi ne ponoči ni še zatislil oči in domači ga morajo izmenoma varovati, ker je zelo živahen, da ne zaide v nesrečo. Zdravniki-specialisti, ki se zanimajo za ta izreden slučaj, so ugotovili, da je otrok popolnoma normalen in da je spanje njemu nepotrebno. Če bo posnela svojega bratrance, bo do svojega petega leta vztrajal v svojem nič kaj prijetnem rekordu. Starši si prav gotovo ne želijo, da bi ga celo prekosil.

MORJE SKRIVA NAJVEČJE ZAKLAD. Da, morje ljubosumno skriva in varuje največje zaklade. Koliko kovancev zlata in draguljev leži v trebuhih potopljenih ladij. Računajo, da je tega blaga za najmanj dve milijardi dolarjev. Največji zakladi so v potopljenih španskih galeajah, ki so se pogrezle v morje v 17. in 18. stoletju na poti iz Amerike v Evropo. Pred otoki Zahodne Indije se je potopila skupina 14 španskih galej, ki so vozile s seboj zlata in dragocenosti v današnji vrednosti 66 milijonov dolarjev. Od vsega tega bogastva niso ničesar rešili. Tako leži tudi od leta 1624 dalje na morskem dnu pri Koralskem otočju nadaljnji 16 španskih galej z zakladi v vrednosti 70 milijonov dolarjev. Ko bi bilo mogoče dvigniti te zaklade, bi izginil s sveta doberšen del revščine, če bi jih seveda uporabili v dobrodelne namene.

V AFRIKI SO ZGRADILI NAJVEČJO ELEKTRARNO. V Bin el Oidane v francoskem Maroku je začela delovati največja afriška elektrarna. S pomočjo velikega jezusa bodo izkoristili 1/3 vodnih sil celotnega francoskega Maroka. Nabrano vodo bodo uporabili tudi za namakanje skoro 500 kvadratnih km zemlje, ki je doslej trpela sušo. Električna energija pa bo služila industriji, ki bo zaposlila 30.000 delavcev.

STRŽAŠKEGA

LETOŠNJI PRVOOBHAJANCI IZ ROJANA

Ob zaključku šolskega leta v tržaški okolici

Preteklo nedeljo smo bili na Tržaškem naravnost v zagati, kam naj se podamo. Naše osnovne šole v mestu in na deželi so vabile k zaključnim prireditvam. Povsod so se odrezali in dobro pripravili tako v Mavhinjah, Nabrežini, Barkovljah, Rimanjih, v ulici Donadoni, Sv. Ivanu. Požrtvovalnim učiteljicam in učiteljem vse priznanje. Na nekaterih šolah so nastopili skoraj vsi učenci.

Lepa prireditev svetoivanske osnovne šole

V nedeljo, 12. junija popoldne, so v »Marijinem domu« pri Sv. Ivanu priredili naši otroci tamkajšnje osnovne šole uspešno šolsko prireditev z izredno pestrim sporedom. Žal, je bila predstava dostopna le staršem otrok in njihovim najbližjim prijateljem, saj je za te bilo v tesni dvoranici zares premalo prostora. Kako škoda, da nimamo pri Sv. Ivanu, kjer se je z osredotočenjem slovenskega šolstva ustvaril največji slovenski kulturni center, kake večje dvorane na razpolago, ki bi mogla sprejeti vase vsaj tisoč ljudi.

Na prireditvi, ki so jo gospodične učiteljice pod vodstvom svojega ravnatelja pripravile ob koncu šolskega leta, se je prav lepo pokazalo, kaj vse zna naša mladina in kako lahko bi se uveljavljala tudi v razgibanem družabnem življenju. Prave odrske talente — in to brez pretiravanja — ima Sv. Ivan v svojih najmlajših, ki so tako ljubko in pogumno nastopali v celi vrsti zaigranih prizorov. Morda so bili najbolj ljubki mali igralci v »Pikici in abecedici«, zlasti Milica Kravos v svoji naravni in iskreni igri. Lepo so se odrezali tudi učenci petega razreda z igrjo o čevljarju, tretješolci z igrjo o koloradskem hrošču, učenci drugega razreda z igrjo »Nevenci« in »sonce« itd. Spored je bil izredno pester, dobro pripravljen in kolikor so pač dopuščale razmere na temnem odru, dobro izveden. Vsa čast našemu učitelstvu, da si prizadeva za našo mladino tudi izven rednega šolskega leta!

I.R.

Sveti Križ

Pretekli četrtek, na praznik presv. R. Telesa, je mladina naše osnovne šole priredila v šol. prostorih zelo uspešno razstavo deskih in deklislih ročnih del. Človek se

kar ni mogel načuditi, kako pridne in spretno roke imajo naši otroci.

Poleg raznih lepo izrezljanih in še lepše pobarvanih (lakiranih) kočaric vsake vrste, oblike in velikosti, si lahko videl hišice, gradove, vozove in vozičke; dalje si strmel v pisano družino izrezljanih možčkov, raznih domačin in divjih živali: od konjev, ovc, jelenov in zajcev, preko levov, hijen pa tja do ptic in gosi. Največje občudovanje pa je v obiskovalcu vzbujalo razno miniaturno pohištvo: mizice, omare, stoličke in ogledala.

Deklice so imele letos posebno veliko razstavljenih del: prtov in prtičev, nogavic, predpasnikov, rjuh, ogrinjal in druge drobnarije. Razstava je bila okusno urejena in zelo obiskana.

Minulo soboto 11. t. m. pa nas je naša šolska mladina prijetno iznenadila s svojo uspešno zaključno prireditvijo. Ob 20.30 se je v kinodvorani na kraju naše vasi zbralo mnogo staršev, odrasle mladine in drugih prijateljev naše šole, da bi prisostvovali zaključnemu nastopu šol. otrok. Po pozdravnem nagovoru so se vrstile recitacije: Dramilo, O nevihti, Življenje ni praznik, pomešane z občutno podanimi pevskimi točkami: Mojo srčno kri škropite, Po jezru bliz Triglava in Krasen pogled je na ta božji svet. Izvajalce je občinstvo vsakokrat nagradilo z burnim ploskanjem.

Za tem so prišli na vrsto razni prizori in prizorčki nižjih razredov (I., II. in III.), ki so bili vsak zase lepo podana celota in so vzbudili med gledalci mnogo smeha in odobravanja. Kot zadnja je bila na vrsti trodejanica E. Tirana: »Čudežne goslie. Tu so se zlasti nekateri učenci pokazali kot pravi igralci. Naj v čast in priznanje navedemo nekatera njihova imena: Bezin Zdravko (II. razred) v vlogi sirote Pavle, Košuta Sonja (II. r.) v vlogi ministrove žene, Košuta Zmago (IV. r.) v vlogi ministra, Sulčič Marta (V. r.) v vlogi matere in Košuta Stojan (II. r.) v vlogi skopca vaškega posestnika, botra Jernača. Lepo so rajale tudi vile.

Gledalci smo našim ljubim otročičem in požrtvovalnemu učitelstvu iz srca hvaležni ter srčno želimo, da bi takih nastopov bilo čim več. Ob tej priložnosti jim izrekamo svojo hvaležnost in priznanje tudi za vse uspele nastope in akademije, ki so jih

pod vodstvom svojih vzgojiteljev priredili ob raznih slovesnostih v naši lepi domači cerkvi, saj smo prepričani, da bo naš otrok ohranil ljubezen do svoje zemlje, svoje šole in svojega rodu le, če bo ostal zvest Kristusu in njegovi Cerkvi.

Otvoritev velesejma

Letošnji tržaški velesejem se obeta zanimiv, saj po številu razstavljalcev daleč prekaša vse prejšnje. Medtem ko je bilo lanske leto 1106 domačin in 26 tujih razstavljalcev, je letos število naraslo pri domačinih na 1415, pri tujih pa je padlo na 23. Otvoritvena slovesnost bo v nedeljo 19. junija ob 10. uri zjutraj, občinstvo pa si bo lahko že od 9. ure dalje ogledalo razstavo.

Tudi letos je uprava velesejma razpisala nagradna žrebanja za obiskovalce. Izžrebanja bodo vsak večer, obenem pa bodo vsi obiskovalci sodelovali tudi pri zaključnem žrebanju in najsrečnejši si bo lahko na lahek način odpeljal avtomobil znamke »Fiat 600«.

Vihar in toča

Temperatura je po nekaj skoro poletnih dnevih znatno padla in v soboto se je v jutranjih urah razbesnel vihar z dežjem, burjo in točo, ki je zlasti prizadela okolico, Lonjer, Katinaro, Škedenj in Boljunec. Toča je zlasti poškodovala česnje in trte, tako da bo letošnji pridelek grozdja zelo prizadet.

ZGORIŠKEGA

Podgora

Na praznik presvete Trojice je bilo 23 otrok pri prvem svetem obhajilu. Bil je lep praznik za vso župnijo.

Pretekli petek 3. junija sta obhajala zlato poroko v domači preprosti, a v priskrbi ter krščanski medsebojni vdanosti, zvestobi in ljubezni naš še vedno vredni nosilec križa pri procesijah Markič Stefan in dobra njegova soproga Pisk Pierina. Našima slavljenčema ostaja neizbrisno v spominu oni 3. junij 1906, ko ju je poročil za Podgoro toliko zaslužni dušni pastir, nepozabljeni gospod kurat Jožef Golob.

Dva srebrnomašnika

Te dni obhajata 25-letnico mašništva čč. gg. Srečko Rejce, župni upravitelj v Nabrežini in Rafko Premrl, prof. na nižji srednji šoli v Gorici.

Srebrnima mašnikoma iskreno čestitamo!

Smrt zglede žene

Na dan sv. Antona je nepričakovano umrla v Štandrežu gospa Ivanka Brajnik, mati vrle pevke stolniškega zbora in zbora SKPD, gdč. Mire Brajnikove.

Gospa Ivanka Brajnik se je rodila v Šempetru pri Gorici pred 74 leti, vendar je svojo rojstno vas zelo zgodaj zapustila in se nastanila v Gorici. Tu se je poročila in odšla za možem v Šibenik v Dalmacijo, kjer je bil mož uslužben. V Dalmaciji se je rodilo vseh šest otrok, izmed katerih pa so štirje umrli še majhni. Po prvi svetovni vojni se je Brajnikova družina vrnila v Gorico in se nastanila v Štandrežu, kjer so si s pridnostjo in varčnostjo sezidali skromno hišico. V času fašizma je bil mož kot železničar in kot zavezen Slovenec premeščen v sredino Italije. Žena z otroki je ostala sama doma in podpirala hišo vse štiri vogle. Šele leta 1931, ko je mož zaprosil za upokoje, se je vsa družina spet združila in zaživela mirno življenje v prijazni hišici sredi vrtov. Vendar ta

Dne 31. maja zvečer smo kar v velikem številu »poromalci« med petjem in s svečkami v rokah k lepo razsvetljeni in okrašeni Marijini kapelici na drugem koncu vasi. Preč. g. Vidmar je z vnetim govorom zopet ogrel naša srca za našo nebeško Kraljico. Prav lepo domače smo se počutili v prelepi majniški prirodi pri naši skupni Materi in se zadovoljni vračali v svoje domove.

V nedeljo 5. junija je 15 otrok prvič prešlo Jezusa. Slabo vreme ni prav nič kalilo one neizmerne notranje sreče, ki jo začuti mlado srce, ko se prvič združi z Bogom. Vse je lepo poteklo; tudi večerna prireditev v župnišču. Otroci so prav prisrčno in s pohvalo vseh ljudi igrali prelepo igrjo »Dar lucie«.

To nedeljo pa smo videli na istem kraju nastop pogumnih deklet iz Dola z veselo igrjo »Nevesta iz Amerike«, katero so podajale zelo živahno in s splošno pohvalo udeležencev.

Končno sporočamo veselo vest, da je dospelo uradno državno priznanje, da so Sovodnje postale župnija z vsemi pravicami.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tiska tiskarna Budin v Gorici

PRAZNIK ČEŠENJ

PRIREDI S.K.P.D. V ŠTEVERJANU V NEDELJO 19. JUNIJA OB 17.30.

NA SPOREDU JE

KONCERT

PEVSKEGA CERKVENEGA ZBORA TER DRAMA V TREH DEJ.

„SOVRAŽNICA“

IGRA DRAMATSKI ODESK DEKLISKE MARIJINE DRUŽBE IZ GORICE.

SVEŽE ČESNJE IN DOBRO VINO VAS VABIJO.

KORIERA VOZI IZPRED GLAVNE POSTAJE V GORICI OD 14.30 DALJE

DOKLER BO KAJ LJUDI.

F. BARCATA: V deželi Škipetarjev POVEST - 24

Snel je z zida svojo dolgo puško in si jo obesil na ramo. Medtem je zaslišal iz bližnje sobe hčerino zdihovanje! — Trdo srce napol divjega stareca se je omehčalo; začutil je usmiljenje do nesrečne Lule. Napravil je dva koraka proti sobi, iz katere se je slišal jok; želel je videti Lulo, govoriti z njo, morda ni tolika grešnica, lahko da je njena nesreča večja od njene krivde. Toda naenkrat mu je prišla druga misel. Kakšno korist bi imele besede? Kaj pomagajo pritožbe? Morejo li ženske solze zbrisati sramoto, povrniti zgubljeno čast? Samo kri more oprati gotove madeže! — Ohrnil se je in šel iz hiše, njegova hoya je bila gotova. Fanatizem ga je zaslepil. Ni imel usmiljenja do lastne krvi, hotel je pravice; šel je, da naznanj lastno hčer neusmiljenim sodnikom.

Napetil se je k bajraktarju.

VASKI STAREŠINE

Doda je našel bajraktarja doma pri ognju. Kratak pozdrav; moža sta si dala roke. Bajraktar je vzel Dodovo puško in jo obe-

sil na zid; nato je sedel s prekrižanimi nogami in začel kuhati kavo. Medtem sta govorila o marsičem: o polpi, o ceni kornu, o trgu, o zadnjih ukazih Kajmekana (okrajni poveljnik v turških časih). Doda je pil kavo in se pogovarjal, kakor bi ne bilo nič posebnega, kakor bi ne šlo za čast njegove hiše, za življenje njegove hčere; obnašal se je, kot da je to navaden obisk, brez vsake važnosti. Tako se mora opraviti posel, tako zahtevajo stari zakoni in navade močnega naroda. Tako delajo možje. Albanski mož lahko joka v srcu, ne sme pa na zunaj pokazati svoje bolesti; lahko mu žalost trga srce, oko, obraz in glas ne smejo tega razodeti, noben človek ne sme vedeti za to.

Ko sta spila kavo, je začel Doda govoriti: »So ženske v hiši?«

Bajraktar je napravil znamenje, da ne.

»Potem te prosim, poskrbi, da se ne vrnejo tako hitro. Imam važno opravilo s teboj in vaškimi starešinami. Prosim, bodi tako dober in zberi tukaj vse kakor hitro mogoče.«

Ne da bi zinil besede, je bajraktar vstal, vzel puško in šel.

Po dveh urah se je vrnil s tremi možmi. Sedli so in se začeli pogovarjati o vsem

mogočem, pili kavo in kadili cigareto za cigareto.

Starešine Kryezeza so čakali brez vsake nestrpnosti na začetek pogovora. Ugibali so sami pri sebi, kakšen namen naj bi imelo to zborovanje. Zdelo se jim je takoj, da ne gre za malenkosti, sicer bi jih stari Doda ne sklical s tako naglico, — vendar ni dal nobeden razumeti, da je radoveden, za kaj gre.

Ko je Doda videl, da je prisel čas, je začel govoriti: polagoma, umierjeno, z mirnim glasom:

»O možje! Moja hiša je onečastjena, moja hči mi je napravila sramoto. Sama je razodela svojo krivdo. Še čuti noseča in sokrivce je — Pal Gjoka!«

Kakor je znal stari Gjoka obvladati svoje občutke v začetku, tako tudi starešine Kryezeza niso pokazali na zunaj, kako globoko in močno jih je udarila ta vest, ki so jo ravnokar slišali od svojega sovaščana. Grozna je bila ta novica; odkar so živeli, se še ni zgodilo kaj takega. Sramota tega dekleta je nož v srce, je črn spomin za naslednike v našem rodu, je žalitev starih postav, ki so toliko držale na čast. — Starešine so molčali, sklonili glave in ostali kakor telesa brez življenja.

Ta dolgi molk je prekinil bajraktar:

»Mi imamo postavo in po tej postavi mora umreti! — Oni drug pes pa — Pal Gjoka —, je izven postav. Vsak možki našega rodu, ki nosi puško, je obvezan ubiti tega zločinca, kjerkoli ga sreča. — Danes je sobota, jutri bo nedelja; torej jutri po maši, ko se zbere vse ljudstvo, se mora Lula pobiti s kamenjem — tako ukazuje postava!«

Starešine so zamišljeni molčali; nobenega glasu, nobenega znamenja.

Začel je govoriti bajraktar.

»Postava je dobra! — Kaj poreče pa župnik k temu?«

Oče Anastazij je bil v Kryezezu važna oseba. Ni bilo mogoče, da bi ga ne vpražali.

»On bo napravil vse mogoče, da se ne izvršijo naše postav« — je rekel drugi.

»Ne bo se dal pregovoriti,« je pripomnil tretji.

»O možje!« — je nadaljeval bajraktar — »mi moramo držati to stvar skrivno, dokler ne bo izvršena. Po maši, medtem ko bo on pil kavo, ga bo nekdo zadrževal v pogovoru; ta čas se zbere množica na določenem prostoru, potem se izvrši sklep sodnikov.«

Ko je bajraktar še govoril, mu je prišlo na misel: »Kaj porečemo potem? Kdo mu pojde javiti?«

Dol

Se se najdejo stare kraške korenine. Eden takih neklonljivih mož je »Frletov« oče pri Frletih v Dolu. V sredo 8. junija je dopolnil svojih 90 let v zdravju in zadovoljstvu. Kljub temu, da je skozi vse

življenje trdo garal po skopih kraških gmajnah in dolinicah, je še vedno nepokojno delaven in skrben za lepo domačijo; saj se pri toliki starosti celo kose ne ustraši. Tudi trpljenje dveh vojn ga ni zlomilo; ljubezen do domače zemlje in Boga ga je krepila v vseh preizkušnjah kmečkega življenja. — Bog ga ohrani še na mnoga leta!

Jamlje

Tudi letos homo prihodnjo nedeljo slovesno praznovali farno slovesnost sv. Antona z dopoldanskim cerkveno službo božjo; popoldne pa ob 5. uri ponovno nastopijo naši igralci z veseloigro »Slaba vest«. Upajmo, da nam bo vreme naklonjeno! — Naša vas se more letos postavljati z žalostnim prvenstvom, da namreč ne mine teden brez večje nesreče: na Telovo je zopet neusmiljena granata iz prve vojne zahtevala novo žrtev: Jožefa Pahorja je dobesedno raznesla. — V ponedeljek smo pa imeli pogreb sedemletnega Darija Frandolič od Bonetov; na velikonočni ponedeljek je le-ta nesrečno padel z nekega zida, si zlomil nogo, nalomil hrbtnico ter dobil nevarne notranje poškodbe, katerim je po hudih bolečinah podlegel. Vsak pogreb je nekaj žalostnega, takšen pogreb nedolžnega otroka je pa še posebno pretresljiv.

LISTNICA UREDNISTVA

Cenjene bralce obveščamo, da bo prihodnja številka imela posebno prilogo, posvečeno spominu žrtev zadnje vojne ob desetletnici vetrinjske tragedije. Stala bo 40 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

PRAZNIK ČEŠENJ

PRIREDI S.K.P.D. V ŠTEVERJANU V NEDELJO 19. JUNIJA OB 17.30.

NA SPOREDU JE

KONCERT

PEVSKEGA CERKVENEGA ZBORA TER DRAMA V TREH DEJ.

„SOVRAŽNICA“

IGRA DRAMATSKI ODESK DEKLISKE MARIJINE DRUŽBE IZ GORICE.

SVEŽE ČESNJE IN DOBRO VINO VAS VABIJO.

KORIERA VOZI IZPRED GLAVNE POSTAJE V GORICI OD 14.30 DALJE

DOKLER BO KAJ LJUDI.

Kryeplak (Krye=glava, plak=star; Kryeplak, glavni ali prvi starešina, isto kot župan ali bajraktar) je imel vzrok tako misliti; vedel je prav dobro, da bo župnik zahteval pojasnil zaradi prelite krvi. — Kaj so njemu zakoni in navade ljudstva? — Vse bo poskusil, da prepreči izpolnitev naših navad. — Ali naj pustimo, da ostane ta krivda nekaznovana? Se bo dal župnik pregovoriti, ali bo storil kakor takrat zaradi Prenka Gjina? Po zakonih in navadah so takrat bajraktar in starešine požgali Prenkovo hišo, uničili vse imetje, pobili živino. Oče Anastazij ni takrat spregovoril besede, pustil je, da smo naredili vse to; toda ko smo hoteli zabraniti Prenkovi ženi z otroki, da bi obdelovala košček zemlje in se s tem preživljala, takrat je postal župnik kot strupena kača, ko grozi nevarnost njenim mladim. Povedal je bajraktarju in starešinam, kar jim je šlo; govoril je, da se je njegov glas slišal do vrha Kafekika: »Pred božjim Veličastvom vam pravim: Kanun in pravica so dobri, vaša trdosrčnost in neusmiljenost so pa težki greh, ki kličejo sodbo z nebes. — Poslušajte, kaj vam pravim: žena Prenka Gjina in njeni otroci so v moji roki, da se jih nikdo ne drzne dotakniti!«

(Nadaljevanje)

Vprašujete odgovarjamo

„Svetogorska Kraljica“

Potem ko smo se obrnili za pojasnila glede novega lista »Svetogorska Kraljica« na našega sodruka v Trstu, smo od najbolj merodajne strani zvedeli naslednje:

Res se v Trstu snuje nov verski list »Svetogorska Kraljica«. Njegov namen naj bi bil širiti med primorskimi Slovenci češčenje svetogorske M.B. Bil naj bi nekaj »Glasnik svetogorske Kraljice«. Poleg tega bi prinašal še druge nabožne in verske članke.

K temu pojasnilu, ki smo ga dobili, bi pripomnili:

1. Tak »Glasnik svetogorske M.B.« po zgledu podobnih lističev, ki izhajajo v Italiji po raznih svetiščih, bi bil na mestu, če bi izhajal res na Sveti gori in bi seznanjal Marijine častilce z dogajanjem in življenjem svetišča. Tega pa ni mogoče.

2. Ta list bi moral biti zelo razširjen po vsem Tržaškem in Goriskem, če bi hotel izhajati z lastnimi sredstvi. To pa je zelo dvomljivo poleg že obstoječih slovenskih tednikov.

3. Ker imamo za tržaške in goriske katoliške Slovence skupno glasilo »Katoliški glas«, bi častilci svetogorske M.B. pač najbolje storili, ako bi svoj list, če ga že hočejo izdajati, izdajali v obliki »Priloge« »Kat. glasue«. — Seveda je treba v ta namen imeti dovolj strokovno sposobnih sodrukov, ki bi v list stalno dopisovali. — Vedno pa so jim na razpolago za širjenje češčenja svetogorske Kraljice predali v K.G. Se nikoli ni naše uredništvo odreklo prostora v listu, če je šlo za Marijino češčenje.

4. Mnenja smo, da je le kvarno za našo katoliško stvar, če hoče vsakdo pri svojem lončku kuhati. — Držimo rajši bolj skupaj in bomo več dosegli.

UREDNIŠTVO

Branje pobožnih knjig in publikacij

Dobro sem razumel, kar ste v predzadnji številki napisali o branju svetega pisma in o branju slabih knjig. Postalo mi je jasno, zakaj Cerkev tako pazljivo gleda na knjige in razne publikacije, ki naj bi jih brali katoličani.

Ena stvar pa mi ne gre v glavo. Če se ne motim, Cerkev prepoveduje celo branje pobožnih knjig, ki so jih napisali katoličani in ki govorijo o božjih stvarih, o svetnikih, o čudežih in podobnem. Tako n. pr. je kongregacija svetega Oficija pred leti stavila na indeks kar 7 ali celo več knjižic o patru Piju, katerega mnogi zelo čislajo in ga imajo za svetnika.

To je le preveč. Pa pravite, da katoli-

čan ni vezan!? Se pobožnih stvari ne sme brati, kaj pa se izdajati.

Prosim, povejte mi, kako je s to zadevo. V nasprotnem slučaju bom res razočaran. Pa lepa hvala.

Pepi Koren

Deloma imate prav. Kongregacija je res prepovedala več knjižic o p. Piju. V »Katoliškem glas« smo ob tisti priliki razložili tudi vzrok obsodbe. Se nekaj Vam povemo. Če pogledate indeks prepovedanih knjig, boste našli v njem veliko knjig, ki govorijo o pobožnih stvarih. Sv. Cerkev jih je postavila med prepovedane knjige, ker je njih nauk zmoten. Nevarno so, ker zagovarjajo zmoto pod videzom resnice.

Glede nadaljnjega Vam odgovorjamo kar kratko s Cerkvini zakonikom. »Cerkev ima pravico zahtevati, da verniki ne izdajajo knjig, ki jih ni sama prej presodila in odobrila; prav tako ima pravico, knjige iz upravičenega razloga prepovedati, pa naj jih je izdal kdor koli.

Kar se v tem naslovu predpisuje o knjigah, se mora raztegniti tudi na dnevne in periodične publikacije in na kakršne koli izdane spise, ako ni drugače razvidno.« (Kanon 1384).

»Brez nadzorne cerkvene cenzure tudi laiki ne smejo izdajati:

1. knjig svetega pisma ali njihovih opomb in razlag;

2. knjig, ki se nanašajo na sveto pismo, sveto bogoslovje, cerkveno zgodovino, kanonsko pravo, naravno bogoslovje, etiko ali na druge takšne verske in npravne nauke; molitvenih in nabožnih knjig in knjižic, kakor tudi takih, ki vsebujejo pouk in navodilo v veri, morali, ascetiki in mistiki, in drugih te vrste, čeprav se zdi, da pospešujejo pobožnost; in na splošno spisov, v katerih se kaj posebej tiče vere ali npravnosti;

3. svetih podob, pa naj se kakor koli natisnejo, ali imajo dodane molitve ali se izdajo brez njih.« (Kanon 1385)

Nadaljnji členi v zakoniku natančneje določajo postopek pri pregledovanju takih publikacij, postopek za dovoljenje pri izdajanju in branju in natančneje določajo knjige in razne publikacije, ki so že po pravu prepovedane, četudi jih cerkvena oblast izrečno ne prepove.

Jasno je, da mora biti potrebno dovoljenje označeno na začetku ali na koncu knjige, lista ali slike. Takemu dovoljenju navadno pravimo »imprimature«.

Se bolj jasno je torej, da so knjige in razne publikacije verske vsebine, ki nimajo takega dovoljenja, za katoličana prepovedane, pa naj jih izdaja še najbolj pošten in svet človek.

K temu dostavljamo še, da je pretekli mesec kongregacija svetega Oficija opozorila italijanske škofo, naj zelo pazijo, ko dajejo dovoljenje za natis opisov raznih prikazovanj, tozadevnih čudežev, raznovrstnih uslišanj in podobnega.

ziga in Vanda Novel. Če omenimo še gimnazijko Vojilico Fonda — in naj mi bo oproščeno, če sem kako ime prezrl — potem imamo tako zbrana imena stalnih sodelavcev »Literarnih vaj« že nekaj let sem, ki so takorekoč iz nižjih razredov rasti v reviji in kažejo danes že lep napredek. Zlasti velja to za Silvijo Černjavo, katere stil napoveduje povsem samostojno pot.

Med Kulturnimi novostmi je bil letos najzvestejši poročevalec profesor Martin Jevnikar s petnajstimi prispevki, v katerih je spregovoril nekaj besed o vseh najvažnejših slovenskih kulturnih novostih v zamejstvu in onkraj. Poleg njega so med profesorji še sodelovali Beličič Vinko, Rado Lenček in Lojze Rebula. Dragocenejši kot njihovi pa so že prvi samostojni dijaški prispevki pod tem zaglavjem. Košuta Miroslav, Pahor Miloš, Sedmak Drago so poročali o tržaških kulturnih novostih, Štoka Drago o predstavi Roxija, Ban Marjan, Cesar Sergij, Pahor Samo, Mitja Presl pa o znanstvenih novostih. Se posebej je treba omeniti prispevek Sama Pahorja »Kod poteka naša meja«, ki je prvi samostojen in zrel poseg naše mladine na znanstveno področje. Ob spretnem vodstvu in spodbujanju bi se dalo na tem področju še marsikaj napraviti. Od profesorjev je dalje v zaglavju Gledališče največ poročal profesor Peterlin, z znanstvenimi članki in poročili pa so sodelovali profesorji Penko, Šah in Tomažič.

Tudi o športu so se letošnje »Literarne vaje« razpisale bolj kot prejšnje leto. Poleg profesorja Pavletiča Bojana je tu zlasti še sodeloval dijak Niko Samsa. V zadnjih dveh številkah je revija slednjič prinašala tudi koticke za filateliste, ki ga vodi profesor Martin Globočnik, seveda v začetku še sam brez dijaških prispevkov.

Mimo pisane besede so dijaki in to samo dijaki sami sodelovali tudi z ilustracijami.

Šolske razstave v Trstu

SE EN GLAS

Letošnja razstava slik in risb na tržaškem učiteljskem je med obiskovalci zbudila različne neugodne kritike. Odmev teh sta naslednja dopisa, ki ju objavljamo v želji, da bi se s pomočjo svobodne kritike upravljanje poučevanja risanja na učiteljskih postavilo v pravo luč in v pravi odnos do sodobnega življenja in naše kulture.

UREDNIŠTVO

Naše šole so kar tekmovalle med seboj, katera bo imela lepšo razstavo. Nekatere so bile po razstavljenih delih in po okusni izločbi jasen dokaz o požrtvovalnosti in sposobnosti naših šolnikov ter o pridnosti in znanju naših malih in velikih učencev. Strokovne šole, višje šole, osnovne šole, nižja srednja šola: en sam dokaz, da so naše šole — čeprav jih mnogi tako malo cenijo, da pošiljajo svoje otroke rajši v italijanske šole — prav lahko ponosne.

Povedati moram, da sta mi ostali v spominu dve razstavi in to iz posebnih vzrokov: razstava osnovne šole na Opčinah, ker je bila prva, ki sem jo videl, in razstava slik na učiteljskem. Reči moram, da me je vleklo, da bi po obisku na učiteljskem obiskal ponovno otroško razstavo na Opčinah. Tako sem bil namreč razočaran, saj kaj takega sploh nisem pričakoval.

Nisem strokovnjak, a videl sem marsikatero lepo in umetniško delo, ki so ga ustvarili veliki umetniki. Zato ne bom pisal kritike, posebno še, ker o risbah, ki označujejo popolno razvrzedenost najelementarnejših dobrin, kakor so estetika, red, lepota, umetniški čut itd., ne moremo izreči prave kritike. Vsaj jaz se kaj takega nisem še naučil.

Ali naj bo to vzgoja, ki naj jo prejema naš učiteljski? Tisti bodoči učitelji, ki bodo morali vlivati mladini čut do narave, do lepote, reda, globine, duhovne vsebine? Ali naj se na učiteljskem učijo oblikovanja vsebinske in duhovne praznote?

Ze star je problem, ali so umetniška tista dela, ki uprizarajo stvari, ki so proti moralnemu redu. Zdravi čut pravi, da ne more biti lepo, kar ni tudi moralno dobro. Kakor sem videl, ni to več problem moderne dobe. Sedaj se že govori, ali je umetniško to, kar ne upošteva nobenega reda.

Iz razstave na učiteljskem bi človek sodil, da se moderna umetnost ne ozira več niti na red. Torej »svobodno« izražanje misli in ne šablonsko posnemanje.

Po domače se to pravi: vsakdo naj dela, kar hoče. In to naj bi bila moderna vzgoja in te vzgoje naj bi se naučili bodoči šolniki!

Take misli in podobne so mi prihajale, ko sem hodil od slike do slike. Zato ni čudno, da se me je polastila želja, da bi zopet videl razstavo otrok, ki v nepokvarjenosti svojih mladih duš hočejo zajeti in oblikovati čudeže božjega stvarstva.

DR.

K 134 prispevkom v besedi je treba tako prišteti še 40 risb in slik, od katerih predstavljajo nekatere izredno zanimiv, a dasi svojvrsten, vendar dragocen poskus. V glavnem so dajale letošnjemu letniku osnovni ton take zbrane kolektivne risbe (8), katerih reprodukcije so izhajale skoro v vseh številkah. Navadno so bile označene z besedami: Iz šole profesorja Černigoja. Profesor Černigoj je namreč v šolski pouk risanja na učiteljskem in višji gimn. uvedel kolektivno risanje, ob čemer so se razvele tudi polemike v samih »Literarnih vajah« kakor tudi v dnevnem časopisu. (Naj tu omenim, da je izkazala »Literarne vaje« izpadel članek »Zanimiv poskus prof. A. Černigoja«, ki ga je na straneh 89-91 prispeval Teodor Černigoj v zagovor kolektivne risbe). Od objavljenih ilustracij je bila večina lesorezov, nekaj pa tudi klisejev. Poleg profesorja Černigoja so pošiljali dijaške risbe tudi ostali učitelji risanja na tržaških šolah, dasi niso bili nikdar poimensko označeni.

Ne povedali pa bi vsega, če bi ne omenili še zadnjih dveh strani platnic revije, ki so vse leto prinašale uganke in zanke. Te so sestavljali sami dijaki, pravilne rešitve je uredništvo nagradilo. Ta del lista je imel dosti navdušenih sodelavcev zlasti med nižješolci in bi ga kazalo v bodoče ohraniti.

Take so bile letos »Literarne vaje«. Vedno mlade, sveže, vedno nove — obraz naše mladine, v katerem se najlepše vidi njena rast in hrepenenje navzgor. Njihov pomen bi gotovo najbolj občutili, če bi se nenaodoma znašli brez njih. A upajmo, da se je po šestih letih revija že tako močno ukoreninila, da bomo prihodnje leto dobili še bogatejšo, po obliki in vsebini še popolnejšo revijo, ki bo naši mladini sami v veselje in ponos, njenim učiteljem pa v zadovoljenje in prepričanje, da njihovo delo ni bilo zaman.

R.L.

OBVESTILA

MATURA

Opozorjamo goriške maturante, da se matura na liceju in na učiteljskem prične v soboto 18. in ne v ponedeljek 20. t. m.

»VRTNICE« so tako prikupna knjižica, da jo imajo v nekateri župniji skoraj v vsaki hiši. — Dobiš knjižico v Katoliški knjigarni v Gorici, v Trstu pa pri V. Fortunatu. Če ti je to od rok, prosiš dušnega pastirja, da ti jo preskrbi. Velja le 40 lir.

ROMANJE NA KOROSKO. Ta teden se je začelo vpisovanje za romanje na Korosko, ki se vrši od 30. julija do 1. avgusta. Vpisovanje se povsod brezizjemno zaključuje v soboto 25. junija. Po tem dnevu naj se nihče ne prijavlja. Točna navodila smo že objavili in ste jih dobili tudi na posebnih letakih. Na Tržaškem se vpišite pri gg. duhovnikih, v Gorici pa pri gospodu Kleindienstu ali pri domačih gg. na deželi.

Ne zamudite izredno lepe prilike za veselo skupno romanje in izlet.

DUHOVNE VAJE ZA DEKLETA bodo v Gorici v uršulinskem samostanu od 16. do 20. avgusta. Priglasiti se je treba pri vodstvu Mar. družbe v Gorici.

DUHOVNE VAJE ZA DUHOVNIKE bodo v Trstu od 28. avgusta do 1. septembra.

ROMANJE V BARNAS IN GEMONO je preneseno na nedeljo 26. junija.

Apostolstvo molitve

RAZSTAVA ROČNIH DEL. Goriški mestni dekliski krožki prirejajo ob sklepu tečaja za vezenje razstavo svojih del. Razstava bo odprta 19. in 20. jun. na sedežu zveze v ulici Seminarja 7 (pod stanovanjem prof. Fileja). Vstop prost v nedeljo 19. t. m. od 10. do 12. ure in od 15. do 19. ure; v ponedeljek 20. pa od 16. do 18. ure.

Iz Beneške Slovenije

Huda toča

Pretekli teden je prišla nad vso našo okolico huda ura, ki je najbolj prizadela vas Zverinac. Že dve leti smo imeli slab pridelek in sedaj smo izgubili še letošnjega. Naši kmetje so zelo zaskrbljeni, ker je ves letošnji pridelek uničen. Upamo, da nam bo država priskočila na pomoč, drugače nam preti lakota ali pa beračenje.

Nova cesta

Pretekli teden so začeli graditi cesto, ki bo vezala Dolenje s Černico. Domačini so brezplačno dali svet, po katerem bo šla nova cesta. V kratkem bodo začeli z gradnjo druge nove ceste, ki bo vezala Kozico s Čišnjami. Te nove ceste so bile prepotrebne, zato se jih Benečani že vnaprej veselijo.

Državna posojila in podpore

Vlada je nakazala občini Praprotno 1.050.000 lir posojila za kritje občinskega primankljaja za leto 1954.

Visoki komisariat za higijeno in zdravstvo je dodelil vasi Topolovo 1 milijon lir podpore za higijenske potrebe.

Za Benečane ni dela doma

Slovenska Benečija živi v težkih gospodarskih razmerah. Zato so družinski poglavari primorani, da si iščejo zaslužka v tujini. Nešteto je mož in fantov, ki delajo po rudnikih v Franciji in Belgiji in drugod po svetu. Dan za dnem odhajajo in puščajo domače v skrbih in s podvojeno težo na šibkih ramenih. V zadnjih dveh mesecih je odšlo v tujino 190 domačinov, da si prislužijo kruha zase in za svoje domače.

ZA KATOLISKI TISK: Ivanka Piščanc 1470 lir.

ZA KATOLISKI DOM: Mermolja Pepca, Gradež 2000; v spomin pok. Ivanke Brajnik, matere gdč. Mire, daruje družina Koršič 2000 lir.

ZA SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE: N. N. po msgr. Kjačiču za vzdrževanje revnih dijakov 15.000; namesto cvetja na sveži grob blagopokojne gospe Ivanke Brajnik daruje družina B. iz Gorice 1000 lir. Vsem dobrotnikom iskren: Bog povrni!

ZA SLOVENSKO SIROTIŠČE: Družina Talandini-Dovgan namesto cvetja na grob pok. gospe Ivanke Brajnik 3000; družina Marušič 1 q solate; gospod Štekar iz Steverjana 70 kg. češenj. Iskren »Bog povrni«

KULTURA

Šesti letnik »Literarnih vaj«

Pred tedni je izšla poslednja številka »Literarnih vaj« v letošnjem šolskem letu, sedma po vrsti. Z njo je tako zaključeno šesti letnik te svojvrstne mladinske revije, ki si jo samo vzdržuje tržaško dijaštvo ob velikodušni podpori svojih učiteljev. Ze samo zaradi tega, zlasti pa še, če upoštevamo, da so »Literarne vaje« edina revija, ki izhaja redno na Tržaškem, je prav, da si jo ob koncu letnika nekoliko podrobneje ogledamo. Sicer pa je mnogim slovenskim ljudem, ki nimajo otrok v srednjih šolah, praktično tudi nedosegljiva, kajti »Literarnih vaj« v kioskih in trafikah ni na prodaj. Zato je tudi s tega stališča prav, da se seznanimo z revijo in z njenimi glavnimi sodruki.

Najprej jo naj predstavimo! »LITERARNE VAJE, dijaški list« so — kot pravi oznaka na platnicah — mesečnik dijakov slovenskih srednjih in strokovnih šol na Tržaškem ozemlju. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik je dr. Josip Tavčar, izdajateljica pa dr. Nada Jevnikarjeva. Tej skopi, bolj zakonu ustrezajoči oznaki, je treba še dodati, da tvorijo uredniški odbor revije učitelji slovensčine na tržaških srednjih šolah in da je duša tega odbora in dela za revijo profesor Martin Jevnikar.

Sedaj pa nekaj števil! Pred nami je šesti letnik v obsegu 233 strani tiskanega gradiva: pesmi, pripovedne proze, poročila o knjigah in drugih zanimivostih. Kazalo ob koncu najbolj zgornjo kaže vso bogato pestrost revije, nam pa naj spregovori po njem prirejen statističen pregled!

Pesmi so »Literarne vaje« prinesle v šestem letniku skupno 42. Od teh sta dve

Gradnikovi, ena prevedena iz italijanščine, 39 pa izvirnih. Največ — celih petnajst jih je prispeval Miroslav Morje in to nekatere dobre, res prave pesmi. Po številu pesmi mu sledi Milena s Trgovske akademije, ki ima objavljenih pet lepih pesmic. Ostali pa so le slučajni pesniški sodelavci, ki so se oglašali le po enkrat ali dvakrat s svojimi poskusi. Morda bi »Vaje« na tem področju rodile več in boljšega sadu, ko bi se uredništvo verneje posvečalo pesniški vzgoji onih mladih, ki res kažejo nadarjenost za pesnikovanje. Tako bi lahko pri posameznih imenih opazili kdaj tudi kaj rasti.

Pripovedne proze je skupno 70 dijaških prispevkov, največ z gimnazije in z učiteljske. Skozi vse številke je prihajala na dan povest v nadaljevanjih izpod peresa Čuka Emila, dijaka IV.a razreda višje realne gimnazije z naslovom »Student Karel«. To je bil najobsežnejši prispevek v reviji, žal da ni mogoče reči tudi najboljše. Sicer pa je silno težko soditi med tako raznovrstnim gradivom, ki prihaja z vseh vrst šol. Vsekakor ne bi moglo držati, da so tudi tukaj najpogostejša imena že kako merilo kvalitete, saj sta sodelovanje in objavljanje v »Literarnih vajah« odvisna vse prej od drugih činiteljev. A povrnimo se zopet k pregledu! Med posameznimi sodelavci v tem razdelku ima največ prispevkov Sonja Štolfa s klasične gimnazije: pet zgodb o Pavleku Frlnecu in veseljaku Matežu, štiri spise pa njena sošolka Eva Žnidaršič. S Trgovske akademije se najuspešneje oglašuje Sedmak Drago s kriškimi motivi, z učiteljske pa Silvija Černjava, Lida Debelli, Ana Marija Piz-